

Приморске Новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ГОДИНА II ◊ БРОЈ 12 ◊ БУДВА 1. ЈАНУАР 1973.

ЦИЈЕНА 1 ДИН.

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ДОБРО НАМ ДОШАО

ДРУЖЕ МАРШАЛЕ, ДОБРО НАМ ДОШАО! — понављали су дуж читавог пута од Тивта до Милочера одушевљени становници Будванске ривијере — пионери, омладинци, сељаци, радници.

„Добро дошао, Маршале!“ — поздрављали су наши домаћини и страни, помијешани с нашим живљем.

„Друже Тито, ми Ти се кунемо
Да са Твога пута не скренемо!“
— пјевало се у хору дуж Јадранске магистрале којом се кретали високи гости.

Данас је Будва славила свој незаборавни празник — велики сусрет с драгим другом Титом. И не само данас. Већ неколико дана, умјесто уобичајеног поздрава на улицама, чују се ријечи: „Стиже нам Маршал!“, које најбоље потврђују да Будвани већ неколико дана живе за овај велики празник.

Вијест је, иако посебно ненајављена, муњевито обиграла по град, градска насеља и планинска села. Још од раних јунијерских часова ка Будви су кренули Црногорци да што свечаније дочекају свога вођу — понос и дику свих наших нарастају. Кретали су се заједно некадашњи печалбари, робови рада, творци прве комунистичке општине на Јадрану — сада старије старине, њихови синови — Титови саборци, с младим нараштајем којем су несобично преносили и преносе комунистичке идеје и своја искуства стечена у дугогодишњим окупацијама с класним и националним непријатељима.

Пред празник који смо с нестрпљењем и радошћу очекивали падала је киша. „Сунце, драго сунце, увеличај наш празник и својим топлим зрацима обасјај наша лица!“ — гласила је жеља свих празнично расположених становника овог краја. Наша ривијера није жељела да без сунца дочека Маршала. И: жеља нам је услишена, јер што се жарко жељело, то се и испунило. Раскошно, како само оно умије, Сунце је и дошло. Купао се у сунчаним зрацима Будвански залив заједно с насмијаним лицима гостију и домаћина. У даху магистрала заиграло је радосно коло ни са чим неупоредиво морско плаветнило, изводећи шаролике пируете у свим дугиним бојама.

„Овдје, као да се природа играла када је своје чудесно дјело на махове стварала!“ — записао је Стјепан Митров Љубиша о свом завичају. А сва та љепота без Сунца није љепота. Данас су нас, као никада раније, одједном огријала два сунца! Зато је наше весеље било присно домаћинско, а наш осмијех раздраган. Зато су као никад раније наше руке ганшале од срца и одушевљено.

Добро дошао, друже Маршале, у наше домове, у наша срца: за нашом трпезом у Твом и нашем дому Твоје мјесто — зна се — на челу је, као што је увијек било и као што ће увијек бити.

РАЗГОРНО ЈЕ ОСВЕТНИЧКЕ ОГЊЕВЕ

Вијест да ће друг Тито нову, 1973. годину дочекати у нашој средини — међу нама и са нама — подједнако је обрадовала старе и младе: комунаре петровачке, прве комунистичке општине на Јадрану, устанике са Брајина, Побора и Пантровнице, раднике и сељаке, омладину и наше најмлађе — пионире. Све оне који су се године 1941. одазвали његовом херојском покличу, у коме је, како неко рече, било више љубави него у било којој љубавној пјесми, и одважности која је подсећала на онај херојски завјет из „Горског вијенца“:

„Нека буде што бити не може:

Нека буде борба
непрестана
Нек' ад прождре, покоси
сатана!
На гробљу ће изнићи
цвијеће
За далеко неко
поколење“.

Новогодишње славље вишеструко је увеличано присуством друга чије име симболизује домовину, кога су — ради нас и будућих — родиле „утамничене жеље гладних, пркос побуњене крви и мир озвјезданих снова“. Као и увијек, ми бисмо ових дана, који за нас представ-

љају празнике, жељели да обгрлимо све наше планине, ријеке и језера, да се сјетимо славне историје, вјековних патњи, страдања и дивовске борбе, да оживимо у спомену из прагаоце, јунаке и револуционаре, који су, заједно с другом Титом, корачали и борили се да би дозвали толико љепота добу у коме живимо.

Жељели бисмо да, уз најсрдачније честитке, захвалимо најмилијем другу што је разгорно осветничке огњево у срцима свих Југословена, и то у вријеме пламсаја родних огњишта, заглушујуће капонаде топова, очајног крика мајки и стравичног

плача нејаке дјеце, што је гада, када многа „мушка прса бјеху охладњела“, указао на перспективу ослобођења земље, њеног дизања из пустињи, изградње још љепшег дома слободе, пјесме, љубави и рада.

Улазећи у нову, 1973. годину, сви ми, млади и стари, свјесни смо оног што је било наше јуче и што треба да буде наше сјутра. Ми волимо нашу прошлост која није мит, нити легенда, већ залага срећнијег живота и гаранција да ће он, упркос свим одрицањима и захваљујући њима, из године у годину бити све садржајнији и љепши. Волимо и нашу садаш-

њост коју заједно с нашим најдражим гостом и другом заједнички градимо, а изнад свега радујемо се будућности, која није више утопија, ни само сан и жеља најбољих наших људи, већ, захваљујући њему, све више постаје стварност љепша и пунија од снова.

И зато: с првим кораком у Нову годину коју дочекујемо с другом Титом први пут у нашој средини, а увијек у нашим срцима, зажељимо му дуг живот у срећи и љубави свих наших народа: ради њихове среће која је одувјек била, јесте и биће његова највећа срећа.

ТИТОМ ГОВОРИ ИСТОРИЈА

Историја памти многобројне мајсторе дјела и вође народа, ствараоце и трудбенике који су, слично другу Титу, „урадили прије сванућа“ да би дозвали што више љепота времену у коме живе и људима за које се жртвују. Многе међу њима прогнали су и блатили, а они су, упркос свих отровних стријела с лијева и десна, у очима народа остајали потпуно чисти, свијетли и неупоредиво велики. Било је у њима неког магнетизма који је неодољиво привлачио срца и симпатије радних људи. И, док су их „с друге стране барикаде“ оптуживали за такозване „неразумне експерименте“, чак и за одрицање од њихових програма, они су, без заштајкивања, смјело ишли напријед, увјерени да је у питању ствар читавог напредног човјечанства, да је праведна и да мора тријумфовати. Они су — а то се у првом реду може рећи за нашег најдражег друга, председника СФРЈ, Јосипа Броза Тита, — са изванредном лакоћом откривали и разобличавали прави смисао свих приговора и супротстављали им необориве доказе о неутуђивом праву радничке класе да иде својим путем, да на том путу не застане, да њиме корача досљедно и до краја.

Друг Тито је најприје у затронутој атмосфери бијелог терора монархо-фашистичке диктатуре, затим у јеку најтежег рата, када је, такође, сва Европа клечала и метална пред Хитлером, подигао неугасиву бакљу револуције. Велики оптимист и талентовани стратег ослободилачког рата, чију епохалну улогу не могу порицати ни најжешћи мрачњаци свијета, Тито је постао алмобол напретка слободних и борбена застава прогоњених, обесправљених и поробљених. Све што је посједовала радничка класа — херојски неустрашиви ум, несаломљиву вољу, упорност која све преодолјева, мржњу до смрти на ропство и угњетавање, револуционарну страст, безграничну вјеру у стваралачку снагу маса и диновски организациони геније — све је то нашло велељепно овалпоћење у другу Титу.

Људски једноставан и присан да би се у њему осјећао „вођа“ у извитопереном смислу те ријечи, најумнији и најсмјелији организатор ослободилачких битака, Тито се у име тешке борбе за срећу људи одрекао личних радости, изузев једне једине, најплеменитије — радости неуморног ствараоца и неимара. Брижан друг и учитељ који се увијек налазио на најистуренијој тачки окршаја, он је непогрјешиво осјећао неизбјежност великих историјских тренутака и, као строги реалиста, до краја схватао улогу крвног непријатеља сваког хаоса. Није се устезао да у правом тренутку раскрети са свима онима који нису схватили да се не могу дозволити никаква измирења, ни уједињења са онима који, заклањајући се револуционарним фразама, на овај или онај начин, издају пролетаријат. Стално на удару клеветника његовог, и нашег, дјела, он је дубоко и силно осјећао мржњу и презир према драмама и трагедијама живота, и непомирљиво се борио да несрећу уклони из његових основа.

Титов хероизам, како у рату тако и у миру, потпуно је лишен спољашњег блеска, а његова мисао, „као казаљка на компасу, својим врхом, увијек је окренута према класним интересима радног свијета“. Тито је дјелао и стварао, крчио нове путеве и отварао широке, сунчане видике. Он није само учио, упућивао и говорио — кроз њега је, и њиме, говорила историја, али се никад у његовим ријечима није могла осјетити фетишистичка покорност њеној вољи и сили.

Непрекидна смишљена акција је живот овог неуморног борца против лажи и невоља у животу. Жудне очи људи жељних истине он је нападао њоме и вјером да ће она побједити, свијешћу да се за ту побједу вриједи до крајњих могућности жртвовати — даноноћно згарати и сагорјети. Титово учење, које живот стално потврђује, обогаћује и усавршава, најбоље је руководство за борбу и у њој: за

лијевање живота и његово разумијевање, за откривање путева којим он иде и правилно сналажење на њима. Оно је непресушни и вјечно живи извор за непрекидно усавршавање у борби за праведну ствар народа, за њихов напредак на свим меридијанима и на свим пољима стваралаштва.

Умјесто биографије хероја

РАДИ НАС И ОНИХ ЈОШ НЕРОЂЕНИХ родили су га прошли вјекови и поклонили будућности. А он је, као млади металац, сањао о животу који ће, захваљујући његовом дјелу, постати стварност дивнија од снова. Зато је, усред бијеле и ужаса првог свјетског рата — када се разлегао над измученим човјечанством побједнички глас прве пролетерске револуције, који је звао у борбу за мир међу народима, за власт радника и сељака и бољу будућност читавог људског рода, када је искра планула у свеопшти пламен — друг Тито знао свој пут, који ће бити и наш пут. Његово срце куцало је заједно с пониженима, увријеђенима и поробљенима.

Са искуством стеченим у Земљи совјета вратио се у нашу земљу да подстакне идеје борбе за слободу које су живјеле у срцима народа и у мрачним кутовима главњача и казниона, међу радницима и сељацима, у гимназијској клупи и у аулама универзитета — у огромној тамници александровске Југославије. Да ту идеју пробуди и развије, да својим примјером покаже како се треба борити за слободу. Охрабрујуће су одјекнуле у срцима поробљених његове одважне ријечи: „Ја, Јосип Броз, признајем да сам члан илегалне Комунистичке партије Југославије, признајем да сам радио на ширењу комунистичких идеја и пропагирао комунизам, Ја сам за своје идеје спреман жртвовати свој живот. Ја се не бојим!“

Тај мушки изазов класном непријатељу улио је нове наде и пробудио нове револуционарне снаге. Непоколебљиво слиједећи пут којим је закорачио, он ће стићи међу Борце интернационалних бригада у Шпанији — на Гвадалкивиру, код Ируна и Мадрида, у Севиљи цвјетној и Андалузији мркој у таласастој, у Лоржиној Гранади, чија су огњишта крвљу дјеце утуљена, у цвјетној Шпанији, гдје је некад била граница слободе, у земљу у којој се водила битка за све земље.

Затим је дошла година 1941. и са њом незаборавни дани наше историје. Ни стопу слободе, ни аршин земље, ни прамен облака нећемо дати! — била је порука друга Тита. Порука која је одјекивала широм Југославије и поробљене Европе, преко свих седам офанзива, свих Козара, Зеленогора и других наших планина — војника, којима се крв лила немилице и које је и он натопио својом крвљу.

И данас: социјализам више није сан, већ конкретан акциони задатак који заједно с другом Титом, првим његовим градитељем, остварујемо

20 МИЛИОНА ЗА ОСНОВНУ ШКОЛУ

Раднички савјет херојског предузећа „Свети Стефан“ — Св. Стефан на сједници одржаној дана 21. децембра 1972. године, донио је одлуку да се за изградњу основне школе у Милочеру додјеле средства у износу од 200.000 динара.

Омладински актив Светог Стефана образовао је иницијативни одбор који је имао за задатак да припреми оснивачку Скупштину школског друштва. Синдикална организација предузећа одобривала је износ од 6.000 динара за набавку опреме. Били су купљени дресови и комплетан прибор за фудбалски екипу. Интересовање омладине је велико, тако да је преко 30 младића пријавило учешће за фудбалски тим иако екипа још није формирана. Планирано је да се оснивачка Скупштина одржи до краја ове календарске године.

Разматрајући стање информисаности у предузећу „Свети Стефан“ одлучено је да радна организација покрене лист у коме ће се радници обавјештавати о свим важнијим одлукама донесеним од стране органа управљања, на зборовима радних људи итд. Лист ће излазити једанпут мјесечно.

Милочер — резиденција најдражег госта за вријеме боравка у Црној Гори

ВРИЈЕМЕ ЈЕ ЗА АКЦИЈУ

Оцјењујући досадашњу акцију у спровођењу Писма секретар **МИЛЕНКО ДУЈОВИЋ** истакао да оно што је до сада учињено није ни приближно ономе што је требало урадити. У раду Конференције учествовао је **ГОЈКО ДАПЧЕВИЋ**, члан СК Црне Горе. Изабрани делегати за IV Конференцију СК Црне Горе

Последња сједница Општинске конференције СК Будва, у старом сазиву пуних осам часова посветила је анализи постигнутих резултата у спровођењу акције на реализацији ставова из Писма друга Тита и Извршног бироа Председништва СКЈ. За ову сједницу је члановима Конференције презентирао обиман материјал, који је на самој сједници допуњен уводним излагањима председника ОК СК **Крста Борета** и секретара Секретаријата **Миленка Дујовића**.

Оцјењујући досадашњу акцију у спровођењу Писма, у материјалима, као и у уводним излагањима, указао је на низ негативних појава у радним организацијама, Скупштини општине и њеним органима, али су и овог пута изостада имена њихових носилаца.

Са оним што смо до сада урадили на спровођењу Писма не можемо никако бити задовољни, рекао је секретар Секретаријата **Миленко Дујовић**. Одређене слабости и појаве смо назвали, али сада треба поћи даље, треба открити носиоце слабости и подврћи их политичкој одговорности. То није тако лак задатак јер слабости на нашем подручју је било на претек, а иза свега тога стоје одређене личности. Од тога како се комунисти буду понашали у основним организацијама зависиће даљи успјех акције. А досадашње понашање комуниста не обећава много, напротив заслужује сваку критику. Комунисти се на састанцима саглашавају с Писмом, али се другачије понашају у радној организацији, на зборовима бирача, у Скупштини, у комисијама и савјетима. То најбоље илуструје примјер Партијске организације у хотелском предузећу „Свети Стефан“, која је и поред упозорења Секретаријата Општинске конференције СК дозволила да се изведе колективно путовање у Шпанију и да се за то подијеле заједничка средства у укупном износу од 280.000 динара.

За ово путовање сваки излетник је добио по 5.000 ако је члан радне организације а чланови фамилије по 4.000.

Ни понашање комуниста у другим радним организацијама није, према оцјени Секретаријата ништа боље, тако напримјер у хотелском предузећу „Палас“ у Петровцу комунисти су дозволили да се отуђи извјестан број друштвених станова далеко испод тржишних цијена. Мада су сви станови додјељени радницима предузећа, овакве радње, како је оцјенено, доводе до стварања социјалних неједнакости међу радницима у истом предузећу, јер су станови били доступни само оним који су имали могућност да учествују са личним средствима.

У хотелском предузећу „Авала“ у Будви комунисти су испустили из руку рад самоуправних органа. Зап-

Крсто Борета — кандидат за председника Општинске конференције Савеза комуниста

шљавање радне снаге преко пријатељских веза подјела станова стипендирање, набавка инвентара и опреме мимо одлука органа управљања, карактеристика је ове а и осталих радних организација на Будванској rivijери.

Партијске организације у појединим привредним организацијама постале су инструмент у рукама руководних екипа. Уставни амандмани увјек су непознаница за радне људе. Само су ту и тамо формално основане основне организације удруженог рада и донесена нормативна акта, а радник је и даље остао на старим позицијама.

Општинска скупштина, иако тамо сједи 2/3 комуниста није у стању да и поред неколико заказивања, одржи сједницу због недостатка кворума, чак ни онда када треба да се усвоји средњорочни план развоја Комуне. И активност органа Скупштине — Савјета и комисија је затајила. Оштро је осуђен рад комисије за друштвени надзор која ни послје Писма није показала спремност да се упусти у разрешавање програма социјалних неједнакости насталих незаконитим богаћењем, трговином грађевинским земљиштем, рентнијерством, утајом пореза и разним другим шпекулацијама.

Кроз вишечасовну расправу о свим овим питањима комунисти Будве су изразили спремност да одлучно крену у акцију на рашчишћавању нагомиланих слабости. Истовремено осуђене су појаве правдања, којих је на овом скупу било доста, као најгоре позиције које комунисти могу заузети у салашњем политичком тренутку. При том је неопходно повратити јединство акције које је у Будванској партијској организацији било нарушено, али је наглашено да се јединство акције ствара кроз свакодневни рад комуниста, а не сједећи у форумима. Треба савладати елементе кворумског рада, истакуто је на свом скупу, и у бази изграђивати политику Савеза комуниста.

Договори су потребни али они морају бити јавни и не смију се водити у затвореном кругу као што је то било уобичајено. Нужно је обезбиједити поштовање демократског централизма. а ко то није у стању, поште није је да преда партијску књижицу, него да маше главом на састанку а послје да ради по својему. Треба појачати борбу за примјену законитости у органима управе и на том питању преиспитати социјалистичко одређење људи који тамо раде. Комисији за испитивање поријекла имовине они треба да пруже поуздане податке како би могла савјесно радити. Но, прије тога треба утврдити да ли појединци који податке пружају заслужују повјерење и да ли се комисија на њих може ослонити ако су се ти органи или појединци који сједе у њима већ оријентисали о примјену прописа. Треба многе детаље јасно утврдити и с њима изаћи пред лице цијелог народа — речено је на конференцији. Но, при том не смијемо стрпати у исту врећу оно што је поштено зарађено са оним што је стечено шпекулацијама, привредним преступима и слично.

У раду конференције узео је учешћа и **Гојко Дапчевић** члан Централног комитета СК Црне Горе.

Изабрани су и делегати за IV конференцију СК Црне Горе: **Томо Мартиновић**, радник Јадранског сајма, **Илија Митровић**, члан Секретаријата ОК СК и **Ђуро Девић**, висококвалификовани угоститељски радник из хотелског предузећа „Авала“.

Извјештачи: **В. Станишић** и **С. Греговић**

ОДЛИКОВАНИ ЗА РАД И ЗАСЛУГЕ

На Дан армије, 22. децембра, председник Скупштине општине **Мило Медиговић**, подијелио је одликовање деветнаесторици наших суграђана које је одликовао Председник Републике друг **Тито**. Одликовани су:

1. **Марко Миковић**, орденом братства и јединства са сребрним вијенцем;
2. **Анђе Калуђеровић**, орденом за храброст;
3. **Илија Љубановић** орденом за храброст;
4. **Стијепо Кажанегра**, орденом заслуга за народ са сребрном звијездом;
5. **Илија Митровић**, орденом заслуга за народ са сребрном звијездом;
6. **Павле Куљача**, орденом заслуга за народ са сребрном звијездом;
7. **Марко Куљача**, орденом рада са сребрним вијенцем;
8. **Урош Ј. Зеновић**, **Јово Марковић** и **Ђуро Медиговић**, орденом за војне заслуге са сребрним мачевима;
9. **Марко Ђаконовић**, **Чедомир Јелушић**, **Душан Лијешевећ**, **Вељко Медин**, **Шпиридон Мирковић**, **Владимир Митровић**, **др Војо Франчевић**, **Василије Шољага** и **Петар Кнежевић**, медаљом за војне заслуге.

Марко Миковић прима одликовање

ПИОНИРИ НА РАДУ

Ученици Основне школе „Стјепан Митров Љубиша“ — Истуреног одјељења у Праквици — заједно са својим учитељем Душаном Ђурановићем радили су свесрдно на уређењу плажа у Светом Стефану и Милочеру

„АЛАЛ ТИ ВЈЕРА!“

На овим нашим састанцима гдје сви очекујемо да се нешто догоди, а управо се мало догађа, деси се да неко нешто и каже што би се сматрало грађанском храброшћу. Сви то слушамо као да чујемо давно познату причу чији епилог унапријед знамо. Нико не протестује јер се ради о истини, нико не подржава као да се ради о измишљотини. Обично тај пуни погодак одслушамо са дужним поштовањем и остаје све по староме. Кад се састанак заврши, онај који је дискутовао и изнио неке чињенице, закључи да је погријешно. Једноставно му дојаде честитке од оних истих који су као заливени ћутали на састанку и који га нијесу подржавали већ од њега направили бијелу врану, а он се лично замјерио ономе на кога се усудио да упре прстом. Уморан од примања честитки као прави комуниста и храбар човјек, наш дискутант почиње да увиђа колико је погријешно. Са жаљењем се пита: зар је могуће да незамијерања направи од људи тако неосјетљива и апатична створења; да ли су поступци људи искрени на састанцима кад ћуте или на улици кад стежу руку; чему хваљена храброст ако се јавно не подржава а тајно слави?

Ту недавно, на једном састанку дискутант је изнио врло крупне замјерке на рачун једног свог друга. То његово иступање није подржано, или је то мршаво учињено. Међутим, још није поштено напустио зграду у којој је састанак одржан, а честитке су почеле да пљуште — свакако дискретно. Дискутант се куне да му је скоро педесет људи честитало ту дискусију, било оних који су састанку присуствовали или оних којима су они дискусију пренијели као изузетан догађај. Алал ти вјера, одзвањао је рефрен. Наш дискутант преморен од честитки поново се пита: што ово значи? Зар нико нема амбицију да и он буде храбар, да му неко стегне руку, да му честита за извршену партијску и грађанску дужност?

Вјероватно би боље било да мање стискамо другоме руку, а више сами стискамо петљу.

Зар је и за то потребна дозвола?

Представник организације Савеза комуниста „Светог Стефана“ на сједници Општинске конференције је изјавио да је директор „Светог Стефана“ тражио да присуствује сједници, те да му то

није дозвољено. Секретар Секретаријата Општинске конференције га је исправио. Наиме, он је рекао да директору није забрањено присуство, већ да је услов да би се изградила усклађе-

љено дозволом радног предсједништва.

Било како било, ипак би требало да позиве за сједнице Општинске конференције Савеза комуниста добијају и директори већих радних организација, па да не морају преко препорука молити да присуствују сједницама да саопште Конференцији, а и да науче од Конференције.

М. Р.

У сусрет потрошачима

Од прије неколико година београдско предузеће „Југодрво“ почело је да отвара своје погоне на Црногорском приморју. Продавница намјештаја, смјештена у једној од хала Јадранског сајма, већ се афирмисала не само у близини околини овог приморског града већ и у читавој Црној Гори као најбоље снабђена и уређена продавница намјештаја у овој Републици. Она је у овој години продала робе у вриједности око 4 милиона динара. У Радановићима, на путу од Будве према Котору, налази се исто тако добро познато складиште грађевинског материјала, које је у току ове године остварило промет од 25 милиона динара. Крајем првог тромјесечја идуће године биће завршени радови на изложбеним салону који ће захватити 1600

квадратних метара. Из њега ће, како се предвиђа предузеће сопственим камионима превозити грађевински и други материјал купцима од Дубровника до Улциња. Када се има у виду, може се рећи да се план за наредну годину у износу 50 милиона динара неће тешко остварити.

Новинари - о етици

Улога средстава информисања у нашем самоуправном социјалистичком друштву је веома важна. Нарочито се истиче значај професионалне етике у новинарству и друштвена улога новинара.

У уводном реферату, предсједник Комисије Савезног одбора Савеза новинара Југославије Ђорђе Раденковић, је између осталог истакао да има професија које самом својом природом и улогом подразумевају повећану друштвену и етичку одговорност. Таква је и новинарска професија. Као тумачи а дјелимично и ствараоци јавног мњења нашег друштва новинари су дужни да стално имају на уму да им је у самоуправном социјалистичком друштву потребна не само рационална политичка култура и снажна економска база, него и осјетљива савјест и морал.

Говорећи о Кодексу Југословенског новинарства, Раденковић је навео да би се тај документ у пракси ефикасно поштовао, да би се евентуални самоуправни договори успјешно спроводили, да би се изградила усклађена мјерила оцјењивања и реговања у оквиру цијеле земље, било би можда корисно образовати једно координационо тијело.

На савјетовању које је одржано у Милочеру присуствовао је и Доброслав Ђулафић, предсједник Републичке конференције Социјалистичког Савеза.

ТЕМА О КОЈОЈ СЕ ОВИХ ДАНА НАЈВИШЕ ГОВОРИ У ПЕТРОВЦУ

РЕПОРТЕР НА УЛИЦИ

Слободан Луковац, радник МПИ:

Главна тема је Писмо. Анализира се што је урађено, да ли су откловене слабости, гдје су оне и ко су њихови носиоци.

Војо Вукмановић, пензионер:

Чини ми се да се највише говори ових дана о томе како треба измијенити многе ствари у граду, да би он у љепшем руху дочекао нову сезону. На сједници ССРН прије неки дан дискутовало се о томе. Расвјета у граду је врло лоша, а име и други ствари које треба довести у ред.

Грујић Босилка, шеф ресторана „Крушевница“:

О дочеку нове године. Млади свијет изражава негодовање, због високих цијена и што ће у бољим локалима бити доступно само онима који су се дебелим џепом. Има се утисак да је прошле године боље организован и припреман дочек нове године.

Прекинута „маршута“ лоповској дружини

— Обијањем Аутобуске станице, бифеа аутотранспортног предузећа „Тара“ и киоска титоградског предузећа „Дуван“ завршила се, бар за извесно време провалничка „каријера“ двојице опасних криминалаца.

Хусеин Велагић (23) из Босанске крупе, где је и настањен стигао је првог зимског дана у Будву заједно са Сретеном Антонићем (18), родом из Лознице. Пошто су били без пребијене паре у џепу прву зимску ноћ провели су у олупинама напуштених аутомобила. Пошто нијесу могли од хладноће да спавају, као и толико пута раније, „испланирали су“ што ће да раде и лако да што пре дођу до новца или предмета које најлакше могу уновчити.

Билетарница аутобуске станице предузећа „Тара“ прво је привукла њихову пажњу. Наћи ће — мислили су — готовину а неће бити на одмет да погледају што се налази у путничким коферима остављеним у станичној гардероби. У суседној просторији био је станични бифе који ради до касно ноћу, а свега неколико корака одатле налазио се добро снабдевен киоск титоградског предузећа „Дуван“.

Изузев нешто ситнишњ, остављеног намерно да би се

могао враћати кусур. Велагић и његов ортак нису дошли до веће суме новца. Из станичне гардеробе коју су „зналачки“ пребрали покупили су све што им се учинило вредним у првом реду кошуље, а из бифеа су узели флашу-две пића да би се поткрепили и загрејали. Своју прилично обимну путничку торбу напунили су цигаретама, упаљачима, наливперима, желетима и другим стварима од вриједности.

У страху да не буду откривени, провалници су напустили Будву и пјешнице се упутили према Петровцу на Мору. Нијесу, међутим успјели далеко да одмакну. Не далеко од манастира „Прасквице“ сустиго их је колима милиције Гавро Драшковић поред којег се налазио „тарин“ билетар Крсто Дивановић.

„Можемо ли са вама?“ — упитали су лопови милиционера и не претпостављајући да су сами упали у клопку.

В. Р.

ГОСТИ ИЗ ЈЕРМЕНИЈЕ О БУДВИ

Грађани Будве одушевлено су поздравили чланове Државног ансамбла из Еревана

Ових дана Совјетски народ слави велики Јубилеј — 30 година од оснивања Социјалистичког савеза. Овај празник ми славио у гостопријемној земљи Југославији међу Црногорским друговима у гостопријемној Будви.

Главни град Совјетске Јерменије — Ереван побратио се са главним градом Црне Горе — Титоградом. Наши контакти са градом — пријатељем расту и јачају. То се потврђује Данима културе збратимљених градова, који се организују у оквиру разговора између Еревана и Титограда. Ми смо веома задовољни друговима који су нам омогућили да проведемо два дана у Будви — бисеру Јадрана, и да се упознамо са њеним знаменитостима. Користим прилику да у име наше делегације преко листа предам читаоцима овог изузетно лијепог града велики поздрав од радних људи Еревана и да им пожелим све најљепше у Новој 1973. години.

Вилсон Степанян, секретар Ереванског градског комитета Комунистичке партије Јерменије, руководиоца делегације

Стари град и саврмени комплекси хотела дају Будви диван и оригиналан облик. Плави Јадран као да уоквирује ову љепоту и ту, на обали мора да не вјерујеш календару који показује посљедње дане децембра. Нека вјечна буде твоја љепота, Будво — бисеру Црне Горе.

Надјежда Мирзајан, замјеник председника Ереванског градског савјета

Др Божина Ивановић, који нас је љубазно пратио из Титограда до Будве мени и мојим колегама учинио је царски поклон. Ми смо путовали из планина према мору. Он је зауставио аутомобил последије једне окуке и рекао једну ријеч „Будва“. Испод нас обасјан сунчевим зрацима купао се град. Одо-зго нам је изгледао лијепо и привлачан. Али кад смо га упознали изблиза био је двапут љепши и привлачнији. Стари град, Свети Стефан, хотели „Маестрал“ и „Милочер“! Природа није жалила љепоту, а људи као да су

измишљени, и то јединство чини Будву непоновљивом.

Жана Агамирјан, директор умјетничке Галерије града Јеревана

Једном приликом у планинском крају Јерменије — Зангезуру, старац са сједом брадом испричао ми је причу. Живео човјек цијели вијек, дошло вријеме да умире. Смрт му се надвисила над главом махајући косом. И ако је већ сто година проживио човјек, није му се одлазило са овог свијета. И замолио је он смрт: „Дај ми барем још један дан живота! да попијем бар још један бокал вина са пријатељима“. Насмијала се Смрт и рекла: „Дају ти ја још 100 година живота, дају ти младост и силу, али ти мораш живјети сам, без пријатеља!“ Старац је погледао на плаво небо, на сунце које је сијало над главом, послушао је шустање лишћа и уздихнуо: „Не, такав живот ми не треба!“

Човјек не може бити човјеком ако нема пријатеља, чији осмјех загријева душу, чије руке прилазе на помах...

Нијесам знао да у планинама Црне Горе постоји мало село Станишићи, познато из времена рата као „Мала Москва“. Ја нијесам знао да постоји љепотица — Бу-

два, над којом вјечно сија сунце, и то сунце са хиљадама топлих и златних комадића који су се распали на нашим длановима и сваки од њих одазвао се у срце наше са пјесмом.

„Црна Гора, Црна Гора“ пјевали смо ми у Еревану сријетајући делегате Титограда.

„Ереван, Ереван“, пјевао је хор Титограда гдје смо ми славили наш велики празник — 50-годишњицу оснивања СССР.

На Кошљуну старац са сједим брковима, сличан мјесту дједу послужило ме је са чашицом лозоваче. Ко је тај ко ће да покуша да измјери ријеч састављену из шест слова „дружба“? За то би требало ставити на мјеру све крше Црне Горе, све пјесме, које ми волимо. Мно-го је проливено заједничке крви, Југословенских и Совјетских војника у заједничкој борби против фашизма. И они ће вјечно живјети у нашим срцима и наредба о њиховој демобилизацији неће никада бити потписана.

Не, не треба нам живот без пријатеља. И то није прича...

Александар Савајев, јерменски новинар

Свирачи јерменског ансамбла побрали су бурне аплаузе многобројних гледалаца

КОМИСИЈА ЗА ДРУШТВЕНИ НАДЗОР ДОНИЈЕЛА ПРОГРАМ РАДА

У посљедње вријеме врло је често, скоро на свим скуповима, помињана Комисија за друштвени надзор. Било је разних примједби упућених на њену адресу, а предлози су падали да би је требало расформирати, чак и позвати на одговорност, због наводне неактивности.

Ових дана Комисија је одржала своју сједницу, али не да се расформира већ да донесе програм активности. Сложили су се да нема неизвјесности у погледу потребе рада Комисије, али ни у погледу обавеза других према Комисији. Прије свега, треба утврдити, који су то послови који су Комисији стављени у надлежност. Не може се прихватити да је Комисија дужна да рашчишћава све и свашта, а управо такво мишљење постоји

Председник Комисије Илја Рађеновић је нашао за потребно да прочита члан 194. Статута општине Будва, који овако дефинише задатке Комисије: „Комисија за друштвени надзор разматра начин коришћења друштвених средстава од стране радних и других организација и подноси Општинској скупштини предлоге мјера које треба предузети у циљу правилног рада и цијелосходне употребе друштвених средстава. Комисија покреће иницијативу код овлашћених органа за вођење поступка против лица одговорних за незаконито коришћење друштвених средстава, а, по потреби, упућује препоруке органима друштвеног управљања радних организација о питањима која се односе на начин коришћења друштвених средстава“.

Комисија се сложила да није у потпуности извршила задатке које је себи поставила, али су њени чланови и замјерили на разна очекивања која немају везе са дјелокругом рада Комисије, истичући да би можда многе структуре које дају предлог за смјенивање Комисије прије требале да буду смијењене. Комисија може само да одговара за неактивност, а не никако за проузроковање неких проблема. Прена-

глашена је моћ и утицај Комисије, било из непознавања њених овлашћења или да то служи као параван иза којег се крију неактивности.

Примједба комисије се односи и на припрему материјала, потребних за њен рад, од стране одређених служби органа управе. Наиме, не добијају се благовремено материјали и подаци који се траже.

Комисија се критички осврнула и на сопствени рад, јер како је речено, није се састала пола године дана.

На крају, Комисија је донијела свој програм рада. Програм је орочен углавном до краја првог квартала идуде године. Да би се заштрила лична одговорност сваког члана Комисије, извршена су конкретна задужења. Комисија ће се бавити следећим питањима: утврдити власништво и величину новосаграђених зграда; извршити анализу рада фондова и интересних заједница; припремити информацију о имовинско-правним односима; анализирати организацију и активности унутрашње контроле у радним организацијама; извршити ревизију уступања земљишта за градњу породичних стамбених зграда; припремити информацију о кретању криминала у општини; анализирати кретање трошкова на име репрезентација, рекламе и пропаганде; припремити информацију о уступању радова приватним предузимачима или предузећима групе грађана; припремити информацију о коришћењу путничких аутомобила у друштвеној својини; преиспитати под којим условима су продате зграде и станови друштвеног власништва, као и политику опорезивања приватних дјелатности.

Комисија је ипак хтјела да стави до знања свакоме које су њене надлежности, у којим оквирама ће се кретати у свом раду сматрајући сувишним ако од ње нешто очекује за што није овлашћена.

М. Р.

ДОБРО ПОСЛОВАЊЕ „АВАЛЕ“

Ових дана радни колектив „Авале“, упознат је са постигнутим резултатима за девет мјесеци, као и са реалним процјенама за преостала три мјесеца. Директор службе плана и анализе Љубо Бојковић изнио је збору радних људи пословне резултате за 1972. годину.

Он је истакао да је и поред свих тешкоћа, које су пратиле Хотелска предузећа као што су вариола, (не) временски услови у главној сезони, повећане обавезе према друштву, девалвација фунте, долара и марке, смањени законски стимулаци, скок цијена на тржишту итд. „Авала“ ипак успјела да за 9 мјесеци оствари добит од преко 950 милиона динара. На основу реалних процјена очекује се да се пословна година заврши уз остварену добит преко 700 милиона динара. Кроз изложене показатеље видјело се да је бруто приход био већи од трошкова. Степен акумулације осталих хотелских предузећа у Црној Гори био је око 4%, а у „Авали“ око 8%.

На збору је истакнуто, да је дошло и до повећања личних доходака сезонским радницима у 1972. години, у проценту за око 20%.

М. Ш.

ПОВОДОМ ПРИКАЗИВАЊА ДРАМЕ „СВЕЧАНОСТ СЕ ОДЛАЖЕ“

ПОТРАЖИ ЈЕЛЕНУ РЕВОЛУЦИЈУ

— РАЗГОВОР СА КЊИЖЕВНИКОМ ЈЕВРЕМОМ БРКОВИЋЕМ

Недавно је у Будви гостовало Црногорско народно позориште, са драмом Јеврема Брковића „Свечаност се одлаже“. Драма је ове године на Стеријином позорју, добила прву награду за текст и ушла у седам најбољих драма приказаних на Позорју. Сада се налази на репертоару неколико југословенских позоришта.

Јеврем Брковић, припада средњој генерацији црногорских писаца. До сада је објавио десет књига поезије и двије драме. Преведен је на неколико језика.

Питање: Како и када је настала драма „Свечаност се одлаже“?

Одговор: Много је лакше одговорити када је настала: настала је 1969. године, мислим тада је написана. Како је настала? То је заиста, веома тешко одговорити, а покушаћу да вам објасним: Револуција је моја инспиративна тема. Њој ћу остати вјеран до краја књижевног рада. Драма је настала после неколико година мојег размишљања о људским и моралним дилемама човјека у Револуцији, Револуције у

човјеку. Сви велики, преломни, епохални догађаји имају своје људе, своје носоце, своје аутентичне свједоке и мученике. Људи из пећине, сви до једног, били су велики људи у пећини. Јелена је од свих већа јер је мајка. Она је та која Револуцији даје и оно што је најсветије — дијете. Људи то памте, носе, заборављају, или хоће да се очисте од тога. Јелена им не да да своје мирнодопске савјести потпуно успавају. Она их буди, она их и данас спасава као и онда у пећини. Можда по-

Сцена из драме „Свечаност се одлаже“

Јеврем Брковић

некоме и нема спаса, Јелени има. Она је једини аутентични херој пећине. Како је њој данас, то зна она и њено срце. Намјерно употребљавам ријеч данас, јер је догађај аутентичан. Јелена је жива. Ту је негде у Црној Гори.

Ето, тако је настала и због тога је настала. Драго ми је ако се допала будванској публици. Вјерујем да јесте, а за то имам и доказ: када је мој пријатељ, сликар Јован Ивановић могао остати у сали читава два сата, онда је драма заинтересовала гледаоце.

Питање: Као писац, размишљате ли о Будви?

Одговор: И као писац и као човјек, веома често, размишљам, мислим о Будви. О Будви је немогуће не мислити. Имам је и у својим књижевним плановима. Догађао сам се са др. Луке-тићем да сакупим неколико врних pjesама и pjesника који су писали о љепоти Будве и околине. Ускоро ћу то сакупити и објавити у једној књизи. Слика ће бити илустрована репродукцијама слика Јова Ивановића, фотосима и експонатима из Модерне галерије.

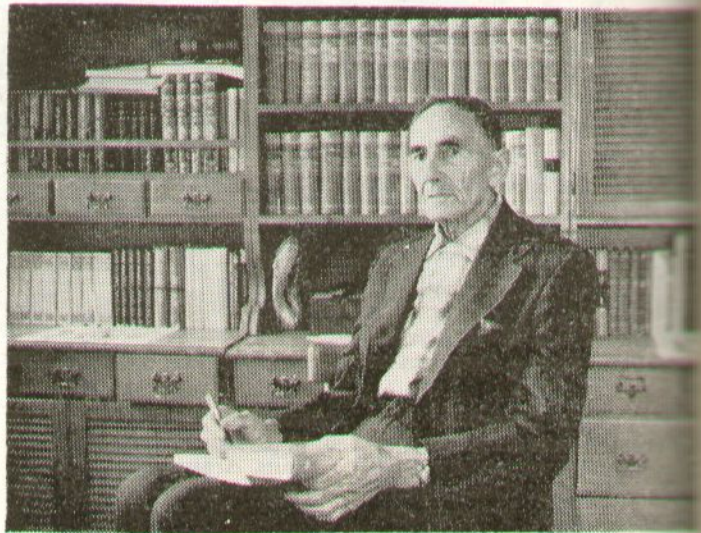
Будва мора имати и своје pjesнике и своју поезију. Она то заслужује. Крајње је вријеме да јој то и омогућимо.

С. Грговић

ЗАБОРАВЉЕНА СЕЛА

Као и у прошлости, када је у њима све врло од живота, паштровска и маинска села из којих се некад листом одлазило у печалбу, до недавно су личила једно на друго. Готово у сваком постављене су после рата спомен-плоче, обновљене порушене зграде, а свуда је уведено и електрично свијетло. Сав тај не мали напор није се најбоље исплатио, понегдје је био и узалудан. Врџаче су заборављене, многе куће напуштене, а масли-

села било двадесетак година. Ове јесени сад се у Куљачама вије један „последњи Момчић“, Видо Куљача, чија породица ове године прва дња примакла мору у саврабеној кући у Бечеву остао је вјеран свом стању око стотину оваца. Пре него је одселио Крсто Николић је сада Виду, самом, вјерно тешко. Још годину-две држаће — каже — у општини, не више, јер и тамо не га присиљавају да се

Марко И. Куљача: После пола вијека поново у завичају

не, смокве и лозе подивљава. У појединим селима, нарочито у онима изнад Светог Стефана тешко је срести било кога — једни су се још, одмах после рата, одселили у Војводину, други су се спустили у Будву, Бечиће и Петровац — ближе мору и туризму. Затворене су и школе, чак и она у Режевићима са стогодишњом традицијом, пошто, да би постојале, школе треба неко да их похађа.

Седмдесетогодишњи Марко Ивов Куљача, поред свих чуда која је претуррио преко главе, памти вријеме

када је у његовом родном мисли. А затим — заједно човјек оно најосновније поразговара са неким, да је људски глас, да не притисамо са овцама, јаганцима и — ко зна? — са самим њима. Да сретне неког и нешто друго, понуди му се сједне на камен на коме он догле одмарао, јер: „Ја је љубав, — тај камен што га својом крвљу заградила није више студен као остали“.

У Мажићима, Марковићима, Брајићима, Куљачићима, Тудоровићима расту сав гробља која су, како се чини, из године у годину све већа. Обољели и изнемогли људи — као жегуље у својим изворишта — враћају се из Ковина, Сенте, Ловћенца и других колонијалних места, из Персије, Канаде, Мексика, Америке и Аустралије — да умру у на смрт у сушеном завичају. А да је смрт једина перспектива ових дивних села изнад мора која су како се чини осушена на смрт? Није и бар, не би смјела да буде. Потребно је само повезати села с Јадранским путем и живот би, бујније него и кад раније, процвјетао у њима. Селаци Побора су показали колико се много, чак и голим рукама, може урадити. Њихових неколико километара крчаника до пута који повезује Будву и Цетиње улили су нове сокове у живот села. Њиховим примером пошли су и становници Станичића. Можда није на одмет подсетити на подвиг једног занесењака, калуђера који је пре око сто годна сам самцит, пробио пјешачку стазу врлетима од Прасквице до Куљача и Дуљева.

М. Л.

В. Р.

ИЗ БИЉЕЖНИЦЕ РЕПОРТЕРА

ЗАПИС О ЈЕДНОЈ ЖЕНИ

Ријеч је о једној сељанки из наше општине, чије име не могу да кажем, чак ни село у коме живи. Ако би, којим случајем, сазнала да о њој пишем, могло би то да је до срца заболи. Што је учинила, што је читавог живота радила, било је израз њеног осјећања дужности, њеног схватања љубави — њена лична ствар. Вјероватно би јој тешко пало сазнање да неко на њеном лицу гледа трагове неспасаваних ноћи, изневјерених очекивања, узалудних надања; суза што су се гутале и јаука које, изузев ње саме, нико други није чуо. Најзад, вјерујем да она није једина таква, да у мајинским и паштровским селима има још печалбарских жена које су сличне њој и које ће у њеном препознати свој лик, у њеној судбини своју.

Не знам колико јој је година — педесет, шездесет можда која више. Није, међутим, тешко наслутити какве су то године биле: колико самотне, чемерне, тужне и болне! То и нису биле године, већ низ брига, патњи и разочарења: брига до патње, разочарење до наде на — када је такав — бескрајно дугом ланцу године!

Знам да ни једну књигу није прочитала, нити чула о Марији Кири, Лујзи Мишел, Јованки Орлеанки, Рози Луксембург. Ни о Исидори Секулић, Десанки Максимовић, нити о оној „несуђеној кнегињи Црне Горе“ — Милици Стојадновић — Српкињи. Она, чак ни слова не зна, па о љубави и потреби жртвовања није могла да научи из књига. Други би љубави — и колико она може да буде силна и несесична — на њеном примјеру могли да се науче. И књиге — о њој која ни слова не зна, која књиге читала није — могли би да напишу они који умију да пишу. Књиге за оне који знају да читају: да би научили оно што се не учи само из књига, већ више из живота.

НОВА БИБЛИОТЕКА У БУДВИ

Већ дуже времена Културни центар у Будви улаже напоре да оформи библиотеку, која би одговарала на све интересовање ђака мјештана и туриста, за књигу. У том смислу је послат позив радним организацијама у будвинској општини, да се придруже акцији овог Центра, да би се створила материјална основа за обнављање књижног фонда и за куповину нових полица, које би биле неопходне да се успостави нормалан рад библиотеке.

Захваљујући помоћи Заједнице образовања и разумевању другова из „Зета-филма“, створени су услови да се реализује идеја о отварању нове библиотеке. Културни центар иницијативу у виду да је 1972. година у свијету проглашена „Међународну годину књиге“ настојао, да се отварањем нове библиотеке уклопи у ову свјетску акцију. Набављене нове полице, савремене и функционалне, које ће ријешити проблем смјештаја књига, до сада веома присутан у раду библиотеке. Набављен је велики број дјела, комплетирана школска лектира, набављена најновија издања југословенске и свјетске књижевности. У библиотеци ће радити стручни кадар који ће уз уобичајено издавање књига развити и друге дјелатности. Организоваће се пионирске игре, изложбе нових издања и друге пригодне манифестације.

Будванска библиотека броји сада око 10.000 књига, што је заједно са бројем књига из Петровца, уклапа у међународни просјек. Овако оформљена, она ће вршити функцију општинске библиотеке на подручју општине Будва. Планирају се организовања покретних изложби, посјете селима, у циљу ширења књиге међу људе. Новим комбијем, који би служио као библиобус, вршила би се размјена књига и тамо где нема сличних установа.

Наредна акција Културног центра, у том смислу, би била отварање читаонице на Светом Стефану и отварање Спортског дома у Петровцу, у чијем би саставу радила добро опремљена и добро постављена библиотека.

У новим проширеним просторијама, 29. децембра малом свечаношћу ће се обиљежити досадашњи успјех ове акције.

Музички ансамбл у „Интернационалу“

У хотелу „Интернационал“ у Будви у вечерњим часовима забавља публику орло музички ансамбл квинтет Драгана Видака, шеф оркестра. У саставу квинтета свира и пева познати београдски солиста Лале Паскал. Овај квинтет, богат по репертоару, ту гостује од првог овог месеца и задржаће се у хотелу и за цело време прославе Нове године.

О квинтету можемо говорити само похвално, јер се прилагођава захтевима посетилаца. Млађи свет-гости махом задовољавају се да играју уз звуке поп-џез музике, док старији посетиоци више траже да им се свирају одабране градске песме и шлагери, који имају трајну естетску мелодијску вредност, тј. убрајају се у класу песама »every green« — како се то каже стручним жаргоном. Привлачности квинтета доприносе сви његови чл. нови дисциплином и одговорношћу у музицирању.

Лале Паскал

У разговору са другом Драганом Валчићем, чланом квинтета-саксонистом, чули смо и похвалне речи за управу и за све чланове хотела „Интернационал“. Наиме, квинтет је у хотелу од првог дана наишао на посебну пажњу особља, а што се тиче смјештаја и хране, Валчић је рекао, да им је у том погледу одлично. В. Чоловић

ЗАХВАЛНИЦА

Поводом смрти покојног Митра Д. Суђића, носиоца Албанске споменице и секретара Прве комунистичке општине на Јадрану умјесто 40-о дневног помена, супруга Нада, син Душан, браћа Лука и Лазар, сестре Смиљка и Десанка, приложили су 300.000 с. д. за набавку књига за библиотеку „Стјепан Митров Љубиша“ у Петровцу.

На овом вриједном и племенитом дару, Културни центар у Будви се најљепше захваљује.

„ЦРВЕНА ЗВЕЗДА“ У „МАЕСТРАЛУ“

Фудбалери најбољег и најпопуларнијег клуба у нашој земљи боравиће у хотелу „Маестрал“ почев од 5. јануара 1973. године. Миљан Миљанић, који ће руководити припремама фудбалера „Црвене звезде“ рекао нам је да ће фудбалери тренирати на терену у Бару и Котору. „Права је штета што у оваквом дивном амбијенту нема у близину погодних терена за тренинге спортиста“. Мислим да би у зимском периоду било доста наших клубова који би дошли овдје, завршио је тренер „Црвене звезде“. Остало нам је само да се сложимо са његовим мишљењем и да сачекамо да се реализује пројекат за изградњу новог хотела „Милочер“, у чијем склопу је предвиђена изградња великог спортског и рекреационог центра.

СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА, ГОСТИМА И ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА ЖЕЛИМО ПУНО УСПЈЕХА У НОВОЈ 1973. ГОДИНИ.

Редакција „Приморских новина“ и Културни центар

Спортске вијести

ОСНОВАН ШАХОВСКИ КЛУБ

У Будви је у недјељу 17. децембра одржана Основачка скупштина шаховског клуба. На скупштини је основан клуб који је добио име Будва и који ће припадати општинској СОФК-и, која постаје иницијатор развоја и популарисања физичке културе у Будви. Изабран је Управни одбор клуба који ће се конституисати кроз неколико дана. За сада најважнији проблем чине просторије, али како смо сазнали има изгледа, да се и то повољно ријешити, а остали реквизити потребни клубу, биће одмах набављени. Тако ће се пружити могућност Будванцима да организовано учествују у овој игри, која очигледно постаје све популарнија.

ЗАВРШЕН ТУРНИР У МАЛОМ ФУДБАЛУ

— организатори турнира су били СОФК-а и Спортско рекреативни центар Будва.

Прије два дана у Будви је завршен турнир у малом фудбалу, чији су организатори општинска СОФК-а и Спортско рекреативни центар Будва. На турниру је учествовало једанаест екипа, а прво мјесто припало је екипи под називом „Асови“. Прва и друга екипа добиле су новчане награде, а такође и најбољи судија и стријелац турнира. У фудбалској „паузи“ овакве манифестације су добро дошле. То је показао и овај турнир који је изазвао прилично интересовање, тако да је утакмице пратило стално, по 300 и више гледалаца.

Г.

ИЗАБРАН ДИРЕКТОР ФОНДА

Управни одбор Фонда за изградњу комуналних објеката на подручју општине Будва, на својој сједници од 16. децембра ове године, изабрао је инжењера МИРКА ИВАНОВИЋА за директора Фонда. Ивановић је од прошле године вршио дужност директора Фонда.

РАДНИМ ЉУДИМА ОПШТИНЕ БУДВА СВИМ СВОЈИМ РАНИЈИМ И БУДУЋИМ ГОСТИМА, КАО И ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА ЖЕЛИ МНОГО УСПЈЕХА У РАДУ

У НОВОЈ 1973. ГОДИНИ

КОЛЕКТИВ ЗАЈЕДНИЦЕ ЗА ОДМОР РАДНИКА

КАМП КАМЕНОВО

НА РЕПЕРТОАРУ ДЈЕЛА СВЈЕТСКОГА ГЛАСА

Кадар из филма „Живјети за инат“

Трећи по реду Фестивал фестивала који ће се у Београду одржати у времену од 26. јануара до 3. фебруара 1973. године, биће парада неколико десетина ремек-дјела седме умјетности, чији су аутори — поменимо само неке — Полански, Расел, Тарковски, Висконти, Хичкок, Буњуел, Пакула, Фелини, Јустиниов, Лоузи и Лелуш. На њему ће се будванско предузеће, које је у току двије прегходне године добило за селекцију два „Златна грба Београда“, представити са пет одабраних дјела. Неће бити на одмет да се, тим поводом, упознамо и, с предстојећим репертоаром овог предузећа, познатог по томе што је прворазредну пажњу посвећивало умјетничкој и васпитној вриједности филмова које је презентирало биоскопској публици. Почећемо са дјелима која су, као најзначајнија остварења свјетске кинематографије, учествовала на досадашњим фестивалима у Београду. Ту би као први требало поменути Вондарчук „Ватерло“ који, рађен у епском стилу, представља маестралну слику значајног тренутка историје и величанствен приказ једне од најзбуђљивијих и најсудбоноснијих битака XIX стољећа. Кен Расел је заступљен са два филма. Први је „Забљубљене жене“, ремек-дјело пуно елеганције, ироније и секса, које вјерно репродукује укусе и обичаје карактеристичне за године првог свјетског рата. За мајсторску креацију у овом филму Гленда Цексон добила је „Оскара“. Други је потресна историјска драма „Демони“, у којој овај еминентни режисер дочарава вријеме религиозних и политичких сукоба, епидемија, куге, сујевјерја и других предрасуда. Главне улоге тумаче Ванеса Редгрјев, Оливер Рид и Брајан Марфи. Ванесу Редгрјев видјели смо и у филму Карела Рајша „Љубави Исидоре Данкан“ у коме дочарава несвакидашњу драму љубављу и славом размажене же-

не у којој је руски пјесник Јесењин „тражећи срећу пропаст нашао случајно“. „Паника у парку дрога“ Цери Шацберга класична је студија о деградираним живљену наркомана и њиховом стрмоглављивању у најтамнију од свих ноћи. Та прича о жртвама фантома дроге дјелује потресно и стравично — њена порука звучи панично опомињујуће. „Борсалино“, са Жан-Пол Белмондом и Аленом Делоном, филм је о авантурама и романтичном пријатељству двојице француских озлоглашених бандита и, у исто вријеме, вјеран приказ лудих година између два рата.

Дејвид Лин, режисер познатих филмова „Доктор Живаго“, „Мост на ријеци Квај“ и „Лоренс од Арабије“, остварио је грандиозну љубавну драму „Рајанаов кћи“, која је класична по структури а универзална по својој хуманости, била један од најгледанијих филмова 1972. године. Инспириран Чеховљевом новелом „Галеб“, Јуткевичев филм „Неузвраћена љубав“ је суптилна лирска пјесма која осваја аутентичношћу атмосфере, психолошким тананошћу и топлином што узбуђује. Совјетски филм „У извидници“ дочарава величанствену свакодневницу отаџбинског рата. Драма је, захваљујући нијансирању ликова и ситуација изванредно емотивна и саткана од слика које се памте. „Долина смрти“, „Микеланђела Антонионија — Балада о романтичној љубави — симболизује једно стање Америке: протест и бјекство као хтјења младих који живе, или хоће да живе, онако како желе, супротстављајући се хипокризји старијих. „Одбрана оптужује“ Дона Франкенхајнера несвакидашње стравична је визија свијета у коме нема не само љубави, већ ни милости, свијета који, без душе, сугерира ужас.

Познати режисер Џозеф Лоузи најновијим филмом биство Лава Троцког“, који

ће се наћи на репертоару почетком 1973. године, остварио је снажну психолошку драму два човјека — драму убице и драму жртве. У интерпретацији Ричарда Бартона, Троцки је приказан као заточеник који се чврсто држи живота неуморно говори о својој страсти и из загушљивог врта, окруженог зидовима и осматрачницама, упућује поруке пролетаријату, у ствари лучи побјеђене идеје у празнину. Остали протагонисти су Ален Делон — као атентатор, Роми Шнајдер — као његова љубавница и Валентина Кортезе — као Наталија Троцки. Јержи Сколимовски преио је на платно дјело са еротским контекстом и акцентом на комичној страни проблема. Ријеч је о роману Владимира Набокова, с тим што овог пута заводница није, као у „Лолити“, малољетница, већ зрела љепотица — игра је Бина Лолобриџида — која заводи свог нећака. Тај филм, „Краљ, дама и пуб“, бескрајно је смијешна црна комедија о првој љуби и тврдичлуку, док је у позадини дат субверзивни поглед на економске бумове и људске односе у вишим класама. „Скандали једне леџи“, режисерске је првијенац познатог сценаристе Роберта Болта. Главна јунакиња

Каролина Лемб, чији лик тумачи Сара Мајлс, љепотица је живог духа и бујног темперамента. Њен је начин живота збуњивао високо лондонско друштво деветнаестог вијека. Самовољна и екстравагантна она се бацала из једне љубавне авантуре у другу, трудећи се да од живота извуче што више. Партнери Саре Мајлс су Џорџ Финч, Лоренс Оливије, Ричард Чемберлен и Џон Милс. Алан Пакула режирао је криминалистичку драму „Детектив Клут“ у којој је тријумфовала Џејн Фонда, која је, за изванредну креацију кол-герле, 1971. године добила „Оскара“.

Ендрју Меклеглелен, као режисер, са Џемсом Стјуартом, Џорџом Кенедијем и Куртом Раселом, као протагонистима, остварио је сваке пажње вриједан филм „Парада лудака“ у коме оптуђује више оне који, тобоже, штите правду него оне који је угрожавају у јапанској филму ненадмашног мајстора Акира Куросаве, „Доде-скаден“, преплићу се љепота, жалост, радост и агонија. Повирући у људску душу и свестрано је освјетљавајући, режисер ванредно карактерише своје личности, неизостављајући ништа из читаве скале људских трагедија.

Филмом „Забрањене страсти“ напредни италијански режисер Ђузепе де Сантин реализовао је озбиљно, драматично и узбуђљиво дјело у коме расправља проблем троје младих — једног адвоката, његове жене и младог свештеника. Идеја филма је да срећа није потпуна, а његове особености су веома успио гарнирунг подвала, секса и злочина. Едвард Дмитрик, један од великана филма, окупио је изванредну екипу: у „Плавобрадом“ — причи о свирепом неваљалцу кога су интересовале само жене које су мртве и унакажене излазиле из његове ложнице — играју Ричард Бартон, Раquel Велч, Вирна Лизи и Натали Делон. „Умир крви“ Здравка Велимировића драматично је свједочанство о крвнјој освети која у неким нашим крајевима још хара и односи невинне људске животе. Пратећи куда иде морал тих људи и гдје он прелази у де-

вијацију, а потом у злочин. Велимировић настојао је да безвриједи тај нехумани закон Леке Дукачића, укаже на зло које он носи.

Алберто Латуада тумачио је Уга Тоњаџија, а Лу Гудвин и нашу кинију Милену у филму „Дођите код кафе“, чија с радња ва у једном мјесту на језера Комо, у несвакидашњој мучној атмосфери сротских притисака ослобађају у сценама редиве комике. Филм „Сна дјевојка“ режисера Скортсеа, према биографији Америке Берте Томпсон, тумачи на чувено дјело Артура „Бони и Клајд“. Радња одиграва у доба економске кризе и гангстерских злочина, што подразумева да сва сачињена од суровог брачна, окршаја и брата. Главну улогу тумачи тумачена глумица Барбара Рипи. Стивен Хилард режисер је америчко-италјанског филма „Ни дама и ноћу“ у коме главне тумаче Залман Клинг, Марк Бернштајн-Кохен и Џејмс Џ. Робинсон.

Хардија Кригера, Кристијана јунакиња је америчког филма „Мала мајка“ која је инспириран биографијом Перон, дјелује као историја и исто вријеме као великоглицава прича. У њему се описује живот амбициозне жене која се, преко „каријере“ глумица-простиције пробија на положај љубавнице а затим супруге председника једне европске државе.

Списак ћемо завршити југословенско-совјетским филмом „Живјети за инат“ који расправља савремену историју вријеме, вјечну трагедију шта се све у животу не чини упркос објективног стања и — логике! Главни јунак, Владика Петар I, враћа се у ратом опустошену земљу у којој харају глад и болести. Вишеструко активан он све вријеме надвладала и слове и побјеђује реалност сагледава далеки циљ и ериктирно спроводи у живот идеју која је у почетку савијетској јасна. Једном ријечју овај Иљенков филм је драма која траје: завађена племена, куга, погибије, пожари. Махмут-паша Бушатлија. Епизод је побједа на Крусевама, али и крвна освета која се наставља.

Сцена из филма „Убиство Лава Троцког“